



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 19 października 2010 r.

**Pan
Dariusz Preficz
Naczelnik
Urzędu Celnego
w Katowicach**

LKA-4101-22-01/2010/ P/10/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Celnym w Katowicach (zwanym dalej „Urzędem”) w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej podatkiem od gier w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 18 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zadań w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Urząd rzetelnie i bieżąco monitorował deklaracje podatkowe podatku od gier, składane przez podatników. Z objętych badaniem 80 deklaracji POG-4 i POG-5 dla tego podatku, wszystkie składano w terminie oraz wprowadzano je do wymiaru i zatwierdzano w systemie informatycznym przed zamknięciem okresów

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

sprawozdawczych, co umożliwiało terminowe sporządzanie przez Izbę Celną sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych. Stwierdzono, że 66 na 80 objętych badaniem deklaracji (82,5 %) wprowadzono do modułu „Wymiar” w terminie do 7 dni od daty wpływu do kancelarii Urzędu. Pozostałe deklaracje wprowadzono po upływie od 8 do 27 dni, z powodu niezależnych od Urzędu modyfikacji systemu *ZEFIR* (30 listopada 2009 r. i w I dekadzie marca 2010 r.), które umożliwiły obsługę podatku od gier. Ustalono, że nie wpłynęło to negatywnie na terminowość księgowania zdarzeń gospodarczych.

2. W okresie objętym kontrolą Urząd nie udzielał podatnikom podatku od gier ulg podatkowych. Zbadano 10 wniosków o udzielenie ulg złożonych w tym okresie i stwierdzono, że Urząd zebrał materiał dowodowy, na podstawie którego Naczelnik Urzędu, zgodnie z art. 169 Ordynacji podatkowej, wydał 8 decyzji odmawiających udzielenia ulgi, a 2 wnioski pozostawił bez rozpatrzenia.
3. Urząd rzetelnie wykonywał zadania mające na celu zapobieganie, wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na rynku gier i zakładów, a mianowicie:
 - a) w latach 2007-2009 (do 31.10.), w ramach działalności kontrolnej mającej na celu zapobieganie, wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na rynku gier, 7 pracowników Urzędu w ramach szczególnego nadzoru podatkowego sprawowanego w dwóch kasynach, obecnych było przy operacjach żetonowo-gotówkowych, otwieraniu i zamykaniu stołów gry oraz przy obliczaniu rezultatów gier. W czasie wykonywania tych czynności, jak i podczas 42 kontroli przeprowadzonych w kasynach gry, nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Salony gier na automatach (nieobjęte stałym nadzorem podatkowym) kontrolowano w latach 2007-2008 ze średnią częstotliwością jednej kontroli w kwartale (ogółem 98 kontroli), natomiast w 2009 r. ilość tych kontroli zmniejszyła się do 15, co dało jedną kontrolę w każdym salonie. W toku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie tym systematycznie zmniejszała się ilość przeprowadzanych kontroli w punktach gier na automatach o niskich wygranych - z 633 w 2007 r. i 392 w 2008 r. do 44 w 2009 r. (do 31.10.), przy równoczesnym wzroście stwierdzonych

nieprawidłowości (efektywność² od 1,1 % do 36,4 %) potwierdzeniem czego są poniższe ustalenia:

- z 633 kontroli przeprowadzonych w 2007 r., w 7 stwierdzono nieprawidłowości (1,1 %),
- z 392 kontroli przeprowadzonych w 2008 r., w 27 stwierdzono nieprawidłowości (6,9 %),
- z 44 kontroli przeprowadzonych w okresie 1.01.-31.10.2009 r., w 16 stwierdzono nieprawidłowości (36,4 %).

W okresie objętym kontrolą z 9 do 29 wzrosła ilość nielegalnych automatów, ujawnionych podczas 1069 kontroli przeprowadzonych przez pracowników Urzędu. Z 5 do 12 wzrosła także ilość wszczętych spraw karnych skarbowych w tym zakresie,

- b) w związku z wejściem w życie, z dniem 31 października 2009 r., nowej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej³, kontrole w zakresie gier realizowały dwa referaty Urzędu: Referat Kontroli Przedsiębiorców i Referat Dozoru.

W I półroczu 2010 r., w porównaniu do 2009 r., zwiększyła się o 37,5 % ilość przeprowadzonych kontroli w salonach gier (22 kontrole we wszystkich 15 salonach gier) oraz o 7,8 % ilość kontroli automatów o niskich wygranych (165 kontroli, którymi objęto 392 automaty na 852 automaty ogółem). Przeprowadzono również 12 kontroli w obu (wszystkie) kasynach (w 2009 r. przeprowadzono 23 kontrole), 23 kontrole u podatników organizujących zakłady wzajemne (7 podmiotów, 81 ośrodków), 5 kontroli u podatników urządzających loterie (u wszystkich) i 5 kontroli gier liczbowych (1 podmiot, 556 ośrodków). Kontrole w kasynach i w salonach gier na automatach dotyczyły prowadzenia działalności zgodnie z udzielonym zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem, prawidłowości wystawiania imiennych zaświadczeń o wygranych. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

Pozytywnie ocenia się wykorzystywanie przez funkcjonariuszy Urzędu, przeprowadzających kontrole, uprawnień do przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu, zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 13 nowej

² Liczony, jako stosunek kontroli w toku których stwierdzono nieprawidłowości do ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli

³ Dz. U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.

ustawy o Służbie Celnej. Pozwalało to na stwierdzenie stosowanej maksymalnej wartości stawki za udział w jednej grze oraz wartości jednorazowej wygranej i porównanie ich z maksymalnymi wartościami określonymi w art. 129 ust. 3 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (odpowiednio: 0,50 zł i 60,0 zł)⁴.

Stosowanie ww. uprawnień znacznie zwiększyło efektywność kontroli, bowiem spośród 43 kontroli ośrodków gry na automatach o niskich wygranych, przeprowadzonych w 2009 r. i w I półroczu 2010 r. z zastosowaniem eksperymentu, 35 to kontrole z wynikiem pozytywnym (81 %). W wyniku przeprowadzonego eksperymentu, polegającego na ustaleniu przebiegu gry na 36 automatach stwierdzono, że w żadnym nie wystąpiło przekroczenie wartości maksymalnej jednorazowej wygranej. Natomiast w 34 z 36 automatów, tj.: w 94,4 % stwierdzono przekroczenie maksymalnej wartości stawki za udział w jednej grze. We wszystkich tych przypadkach w toku kontroli zabezpieczono przedmiotowe automaty do gry, w trybie art. 308 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego⁵. Przebieg eksperymentu rejestrowano na CD, a sprawy skierowano niezwłocznie (od 1 do 3 dni po kontroli) do Referatu Dochodzeniowo Śledczego Urzędu,

- c) w okresie objętym kontrolą w wyniku kontroli przeprowadzonych przez Urząd wszczęto łącznie 70 postępowań karnych skarbowych, w tym 43 o przestępstwa, a 27 o wykroczenia. Wszystkie sprawy prowadzono o czyn z art. 107 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy⁶. W latach 2007-2009 czyny te polegały na eksploatowaniu nielegalnych automatów o niskich wygranych. Natomiast w 2010 r., spośród 27 wszczętych postępowań o przestępstwa z art. 107 § 1 kks, 5 czynów polegało na eksploatowaniu nielegalnych automatów, a 22 na stwierdzeniu niezgodności w zakresie wysokości stawek w legalnych automatach.
4. W związku z wejściem życie w 2009 roku ustawy o Służbie Celnej, wprowadzającej do zadań Służby Celnej między innymi wymiar i pobór podatku od gier oraz opłat i dopłat, o których mowa w art. 17 ust. 2 i art. 47a ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. – o grach i zakładach wzajemnych⁷, organy skarbowe przekazały sprawy i dokumentację do Urzędu w sposób umożliwiający bieżącą realizację nowych zadań.

⁴ Dz. U. Nr 201 poz.1540 ze zm., do 1.01.2010 r. przedmiotowe zagadnienie określono w art. 2b ustawy z dnia 29.07.1992 r. o grach i zakładach wzajemnych

⁵ Dz. U. z 1997 r. Nr 89 poz. 555 ze zm., zwany w dalej: kpk

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 111 poz. 765 ze zm., zwany dalej: kks

⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 4 poz. 27 ze zm., zwana dalej: ustawą o grach

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.